

U najširem smislu, svojina je "nečija lična stvar", i označava vezu između lica i objekta za koji lice smatra da mu pripada. U društvenim naukama, svojina se najčešće gleda kao "skup prava i obaveza". U tom smislu, svojina nije odnos lica i objekta već odnos lica koja imaju odnos prema objektima. Na svojinu se često gleda i kao na imovinu, vlasništvo, posedovanje u pravnom smislu.

Savremena svojinska prava gledaju na vlasništvo i posedovanje kao na ličnu svojinu. Ovo podrazumeva pojedince kao fizička lica, i grupe odn. organizacije kao virtuelna lica, i samim tim su korporacije, vlade, organizacije uključene u ovaj obrazac. Ovaj koncept razlikuje još i javno dobro (npr. zemlju i njene resurse) kojima najčešće upravlja vlada ali načelno mogu svi da ga koriste, i zajedničko dobro koje najčešće pripada manjim zajednicama (npr. lokalnim zajednicama).

Privatnu svojinu su prepoznavali i najstariji pravni sistemi, koji su podrazumevali da vlasnik svojine koristi i ostvaruje interes nad svojom svojinom. Savremena svojinska prava razvila su se sa idejom da je privatna svojina značajna kao opšte dobro i da podstiče ekonomski razvoj i eksploataciju dobara.

Tradicionalno, prava i obaveze podrazumevaju: kontrolu upotrebe (raspolaganja) imovine; korist od eksploatacije imovine; razmenu ili prodaju imovine; isključivo pravo na svojinu.

Pravni sistemi su se razvili u smeru kontrole sporova koji mogu da nastanu u procesu upotrebe, eksploatacije, razmene, prodaje ili prava na svojinu. Ovi procesi se posebno regulišu ugovorima.

Pravo svojine je najšire, u granicama zakona, pravo držanja, korišćenja i raspolaganja jednom stvari koje se može isticati prema svim trećim licima. Iz prethodne definicije se vidi da je pravo svojine složeno pravo koje sacinjavaju tri komponente: 1. Ovlašćenje držanja 2. Ovlašćenje korišćenja i 3. Ovlašćenje raspolaganja.

ZAKON O OSNOVAMA SVOJINSKOPRAVNIH ODNOSA

Član 1 Fizička i pravna lica mogu imati pravo svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima.

Član 3 Vlasnik ima pravo da svoju stvar drži, da je koristi i da njome raspolaze, u granicama određenim zakonom.

Svako je dužan da se uzdržava od povrede prava svojine drugog lica.

Član 8 Pravo svojine se može oduzeti ili ograničiti u skladu sa ustavom i zakonom.

1. Ovlašćenje držanja (ius possidendi) je pretpostavka za korišćenje stvari, a sastoji se u pravnoj mogućnosti da se ima faktička vlast na stvari.

2. Ovlašćenje korišćenja se sastoji u pravnoj mogućnosti preduzimanja materijalnih akata prema stvari radi izvlačenja koristi iz nje i može imati dva oblika: (a) Upotreba stvari (ius utendi) i (b) Pribavljanje plodova (ius fructendi).

3. Ovlašćenje raspolaganja (ius disponendi) sa svoje strane ima dve komponente:

(a) Faktičko raspolaganje i (b) Pravno raspolaganje.

Pravo svojine je apsolutno pravo i to u dva razlicita smisla: 1. Ono je apsolutno i deluje prema svima (erga omnes) i 2. Za svojinu se kaže da je apsolutno pravo i u tom smislu da je u njemu koncentrisana sva pravna vlast koja se može imati na jednoj stvari. Na istoj stvari ne mogu istovremeno postojati dva prava svojine. Ograničenja svojine se ne pretpostavljaju već se moraju zasnivati na pozitivnim propisima. Pravo svojine je trajno i u vremenskom smislu neograničeno pravo i to u dvostrukom smislu: 1. Ono postoji sve dok postoji sama stvar na koju se pravo odnosi i 2. Ono se ne može izgubiti zastarelošću. Sama po sebi, činjenica nevršenja prava svojine na stvari koja se nalazi kod drugoga ne povlači gubitak prava. Da bi do prestanka prava došlo potrebno je da nevršenje bude kvalifikovano određenim činjenicama na strani trećeg lica.

...

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com